

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

67 és 48.

Az utóbbi időben az emberek kezdenek gondolkodni a függetlenségi és alkotmány-párti álláspontokról.

Több nagy napi lap irt is róla.

A kérdés belevág a napi politikába, jöhetnek a koalíció ez álláspontok gyakorlati szüneteltetése alapján vállalt kormányt.

De a teljes kikapcsolása a pártzseloknak gyakorlatilag nem lehetséges és nem is történik meg öszintén.

Ugyanis, ha a függetlenségi, kik szervezkednek, hódítanak, utaznak, szónokolnak, azt tapasztalják, hogy a 67-esek valahol a legkisebb mértékben mozognak, rögtön titkos haladó mozgalmakat vélnek észrevenni és ez által igyekeznek a 67-es pártokat minden terfoglalástól elriasztani.

E taktika nem bizonyult egészen rossznak, a 67-esek a legtöbb helyen, mint a hűdött tagok mozdulatlan merevségbe esnek.

Engedjük magukat suggeráltatni a függetlenségi párt nagy és kis emberei által.

Az országra nevezte ez káros.

A politika színe az élet és körülmények hatása alatt mint chameleon változik.

Az elvi álláspontok pontos meghatározása folyton szükséges e viszonyokkal szemben.

Nem is kell oly nagy ész és tudás a világos látásra.

Az alapelvekből a teendők önként következnek.

A 67-nek alapelve a dualismus és paritás, a 48-e a personalunió.

A két álláspont gyakorlati következménye az, hogy a vitás közös ügyeknek Magyarország érdekében való igazságosabb változtatására, a 67-esek hajlandók a 10 évenként megújítandó kiegyezések alkalmával az osztrákokkal alkudni, verekedni és egyezkedni, őket az ország paritásos jogairól meggyőzni és fenyegetőzni a függetlenségi állásponttal, a personalunióval, a külön vámtarifával, magyar külképviselettel, önálló hadsereggel, bankkal stb., míg a függetlenségi álláspont arra vezet, hogy utóbbiak érdekében csak a királylyal tárgyaljunk és az osztrákokkal szóba nem állván, őket végső elkeseredett harcra ingereljük, a hátunk mögött, — minthogy az alku az ő kárakra menne.

Igen, de a király kikötötte, hogy közjogi kérdésekről nem tárgyal velünk míg az általános választási jog nem lesz törvénybe iktatva, sőt azutánra se kötötte le magát.

Ellenben a kiegyezést 10 évre 1907-ben kell megcsinálni a külállamokkal kötendő kereskedelmi szerződések miatt.

Az osztrákokkal csak most alkudhatnánk, aztán 10 évig ők nem fognak velünk szóba állani, mert nem lesz őket mivel pressionáljuk.

Vegyünk egy gyakorlati kérdést a két álláspont megvilágítására, pl. az udvartartási

költségek fedezését; az osztrákok a fizetésben koncedálják a paritást, mi fizetünk is, mint a köles, de magyar udvartartás nincs, ebből az osztrákoknak van hasznuk, mi a függetlenségi és mi a 67-es álláspont ezzel szemben?

Az álláspont lehet ez esetben azonos pl. hogy bizonyos kisebb összeg fizetessek az osztrák császári, illetőleg a magyar királyi teendők ellátásáért, a nagyobb udvartartási, mondjuk évi 20 millió költséget pedig fizesse az az állam; mely hasznát élvezi, azaz, hol az udvar tartózkodik.

Ez ímen 1526. óta anyagi kára oly nagy volt Magyarországnak, hogy a blockmegváltásnál tekintetbe jöhetne.

De vegyünk egy oly kérdést, hol a függetlenségi és 67-es álláspont közötti különbség éles.

Ilyenek a közös miniszteri állások betöltése és azok székelyei.

A 48-sok szerint külön kül- és hadügyminisztere lenne a két államnak, közös pénzügyminiszter nem lenne (ki látna el a bosnyák-ügyeket?)

A 67-es álláspont szerint a paritás egy neme pl. az lehetne, hogy 10 évenként magyar ember legyen a külügyminiszter, hadügyminiszter és egyik a kettő közül a magyar fő- és székvárosban székelyjen. 1526. óta nem volt magyar hadügyminiszter és külügyminiszter is csak Eszterházy Mihály és Andrássy Gyula. Ebből sok kárunk volt, az osztrák külügyminiszterek minden új hódítást, nyereményt Ausztriához esatoltak, Magyarország gyarmat lett. Így vészelt el Cseh és Morvaország, melyet a magyar korona révén szerzett meg I. Ferdinánd, így Galícia, Bukovina, Dalmácia, így lett kétes Bosznia és Hercegovina hovatartozandósága.

Ha a függetlenségi és 67-es álláspontok tisztázása napirenden tartatik, legalább a 67-es paritás létrejöhetne a mostani kiegyezési tárgyalások alatt; ha nem, semmi sem lesz a paritásból az idén sem, — még a közös pénzügyminiszter sem fogja székelyét a magyar fő- és székvárosba helyezni; még Boszniát, Hercegovinát és Dalmáciát sem szerezhettük vissza.

A függetlenségi pártban legujabban nagy zavarok hullámai vetődtek felszínre.

A függetlenségi párt azon elemei, akik nincsenek a jelenlegi helyzettel megelégedve, s a kiegyezést semmiképpen nem akarják megszavazni, felkérték levelben Thaly Kálmánt, Hentaller Lajossal az élükön, hogy a függetlenségi pártból ez alapon kiválónak legyen a vezérök. Erre vonatkozólag Thaly Kálmán levelet intézett Kossuth Ferenzhez, hogy értesítse a helyzetről, mert ha tényleg olyan zilált, amilyennek feltüntetik, akkor ő nem vállal ugyan vezérseget, de lemond a mandátumáról.

Kossuth levélben felelt Thaly-nak. Levelében a következőket mondja:

Van tudomásom róla, hogy a függetlenségi pártban vannak ilyen akadémikusok, de Téged nem számítalak azok közé. A tény az, hogy a függetlenségi párt hatalomra jutott.

A pártnak, mint vezető parlamenti pártnak, meg kell tartania pozícióját és nem szabad visszasülyednie oda, ahonnan felemelkedett. S mert a párt a hatalomra emelkedett, az még nem jelenti azt, hogy a népszerűlen törvényeket nem kell megszavazni. A pártnak számot kell vetnie a helyzettel. Jelszavak hangoztatásával nem lehet szépíteni a helyzetet, mert százezer frázissal szemben százezer katonaság áll, amely küzdelem felvételével csak neveltséges színben tűnnek fel. A függetlenségi párt megszerezte helyét semmi esetre sem szabad átengedni másnak.

Tehát hatalom minden áron. Talán még becsület árán is?

Az „Alsófehér“ politikai egyhetesének.

Szíveskedett Alsó-Fehér vármegye helyzetét Háromszék és Maros-Torda megyék „körtünetéhez“ hasonlítani. A „körtünet“ abban nyilvánulna, hogy itt is, ott is a főispán támadásban részesült. Hogy a „körtünet“ a különböző főispánoknál mi okozta, arra nézve hiányzik a szakavatott és korrekt diagnózis. Ellenben a körtünet orvoslásáról siet gondoskodni akképpen, hogy „hazafias (!?) tisztelettel (!?) felhívja: „Szász József alispánt (és az ő pártját), hogy okulva a marostordai jelenetekből (!) s a marostordai színjáték befejezéséből (!!) kimelje meg vármegyénket hasonló izgalmaktól (!!) s hogy a magyarság s az ő jól felfogott (!!) érdekeiben hozza meg a személyes áldozatot: előzze meg lemondásával a főlöleges harezokat, a magyarság erejét gyengítő adás tusákat. A visszavonulás nem gyöngeség (!), nem gyávaság (!!); sőt az adott helyzetben hazafias cselekedet (!!) volna, amit mi ismernünk el először neki“. (!!) Így szól a derék bekebelet.

A körtünet tehát az „Alsófehér“ szerint azzal folytatódna, hogy nálunk is „marostordai jelenetek“ merülnének fel. Hogy mikor, miért merülnének és kiknek rendezése folytán merülnének fel „marostordai jelenetek“, azzal egyelőre adós marad a hazafias politikus, ki egyébiránt Guillotin doktor orvoslási methodusát véli a legegyszerűbb, radikális gyógyeljárásnak az ő „körtünete“ elenyésztetésére.

És hogyan állott elő a „körtünet“? nemde úgy, hogy az „Alsófehér“ gárdája, megbu-sulván azon, hogy hanyat-homlok nem rohanat mindenki az ő egyedül üdvözítőnek deklarált körébe és derűre-borura nem tett esküszertü fogadalmat „anyaköri elnökének“, elkezdte hamarosan vádolni és gyanusítani az alispánt és mindenkit, akik őt becsülni és tisztelni megtanulták kétségtelen hazafisága és évek hosszú során szerzett érdemei folytán. Miután pedig elkezdte ezt a hitvány

munkát, ezt mindaddig folytatta, amig szentül meg volt győződve maga is, hogy az alispán és társai eladták a hazát és tönkre teszik a vármegyei magyarságot. Bizonyítani ugyan nem lehet az ilyen badarságot, de álmodni s az almot valóságként terjeszteni, azt — látjuk — már lehet. De ime, tiszta dolog, hogy az ilyen álmokorság veszedelmes dolog. Rea sült az illetőre sok minden büntetőjogi apróság, például, hogy gyanúsít, ragalmaz stb.

Legjobb lesz immár véget vetni ezeknek a szomorúan veszedelmes, a magyarság egyetértésére nézve végtelenül káros cselekedeteknek.

Ennélfogva: hazafias tisztelettel kérjük báró Bauffy Kazimir urat és az ő pártját, hogy okulva a multakon és más vármegyék hazafias egyetértéssel működő pártjainak magatartásán, kímélje meg vármegyénket a választási izgalmaiktól s a magyarság és az ő jól felfogott érdekeiben hozza meg a személyes áldozatot: előzze meg visszalépésével a főlöleges harcokat, a magyarság erejét gyengítő, adáz tusakat. Tartsa meg, amit Szász József alispánnak és másoknak is mondott és amint kezdetül fogva megfért szép egyetértésben Szász Józseffel, maradjon tovább is ekeppen. Ámen.

Az utóiratot tessék az „Alsófehérből“ olvasni és alkalmazni önmagára.

Egy jó módot ajánlunk br. Kemény Árpád főispánnak, a melytől Alsó-Fehér vármegye egész magyarságát lelkes függetlenségivé teheti. Nem kell hozzá sem rábeszélés, sem kortes utazgatás, sem erőszakoskodás. Mint a függetlenségi párt oszlopos tagja, vesse latba kétség-telenül nagy befolyását és gyakoroljon döntő hatást az országos politikára azon elvek való-sítása érdekében, melyekről csak nemrégiben olyan szépen szónokoltak. Vigye keresztül, hogy a most folyó kiegyezési tárgyalások azzal az eredménnyel végződjenek, a melyet a függetlenségi párt elveinek feladása nélkül, tehát politikai becsülettel elfogadhat. Vagyis vigye keresztül, hogy pártja, mely az országgyűlés többségét alkotja s melynek főelvei közé tartoznak a magyar bank s az önálló vámterület, ne hagyja cserben ezen elveit mindjárt az első alkalommal, mikor valószínűleg alkalom kínálkozik. Vagyis győzze meg e vármegye magyarságát a felől, hogy pártja nemcsak korteskedni és terrorizálni tud, hanem van lelkiismeretes kötelességérzete elveit, mikor arra alkalom jelentkezik, keresztül is vinni.

Színház.

Szerdán este a közkedveltségű francia vígjáték „Durand és Durand“ került színre, igen szerencsés szereposztással. Színészeink minden igyekezetükkel azon voltak, hogy e darab összevágó és együtetű előadásával a dicséretet kiérdemeljék. Jatekuk ugy egyes részleteiben, mint a maga egészében jó volt.

Különösen kiemelendők az egyforma szerepközben működött Dénes és Fekete, mindkettő méltán érdemelték ki a közönség gyakori tetszését.

Igazágtalanok volnánk, ha Kunhegyiről megelégednünk és nem méltatnánk az ő játékát is a hölgyek játékaival egyetemben — kik közül D. Fonó Gizi igen ügyes volt — dicséretre.

Csütörtökön Jókainak a minden ízében magyar tárgyú és eredetű, szép történelmi vonatkozása 5 felvonásos színműve „Keresd a

szíved“ került színre. A sok szövevényes és a legtöbb esetben idegen tárgyú vígjátékok után éppen helyén volt már e zamatos magyarsággal megírt színműnek előadása. Szinte látni lehetett azon kevés számú közönségen is, hogy jó hatással van lelkületére e darab minden része. Ilyen darabot kérünk még néhányat és ifjuságunk is ezeket látogassa meg inkább a sok mulandó tárgyú francia léhaság helyett, mert ezek történelmi vonatkozásainál fogva is erősítik bennünk a hazaszeretetet és növelik a magyar nemzeti öntudatot. Alicze (Kulinyi Karola), Edith (G. Fonó Gizi), Gróf Baranghy (Dénes), Gróf Palvitz (Fekete), Gróf Baranghy (Sáska Ilona) és a többiek is egyformán jók voltak, a drámai jelenésekben ügyesen érvényesültek.

A pénteken f. hó 13-án színre hozott operettet „A bajusz“-t talán éppen azért hozták zónaelőadásban, mert az igazgató maga is tisztában volt azzal, hogy efféle operettel — hanganyag tekintetében — ilyen gyenge összeállítású társulattal élvezhetően megjatszani nem lehet.

Alakítás tekintetében készséggel vagyunk elismeréssel a szereplők iránt és ezek közül teljes megelegedéssel kiemelhetjük Dénest (Kozáry Gábor), az allandó derűtséget keltett Kunhegyit (János huszár) és Feketét (Kozáry György), női szereplők közül Sáska Ilonát (Amália grófnő), Kulinyi Karolát (Matild comtesse), de csak alakításával és a mindig ügyes D. Fonó Gizit (Juliette).

Martos Ferencnek a népszerű „Bob herceg“ és „Gül baba“ szerzőjének f. hó 14-én szombaton színre hozott „Simonyi öbester“ című 3 felvonásos operetteről részletes reteradát közölni talán teljesen felesleges volna, elég volna csupán kijelentetünk, hogy az előadás kiváló volt. Gyönyörködtünk a kis Juliette szobalány (D. Fonó Gizi) temperamentumos játékában. Komoly figyelemmel kísértük a marquisné jól átgondolt szerepében Kulinyi Karolát. Kedélyes volt a polgármester (Deák) ügyes coupléival, ki tán hivatasos nőimitátor is lehetne. Impozáns megjelenésű volt a derék öbester (Dénes). A neki kiválóan illő szerepben. — Kifogás alá esnek azonban az énekszámok, melyek mindig nagyon gyengék, és bizonyára nem kellemes helyzetben vannak azok a szereplők, akiket eme képességük nélkül is énekes szerep eljátszására erőltetnek. Mert ez által még egyes alakításuk is elvesz a szemlélő előtt. — Észrevettük, hogy a Bresseau polgármester coupléi után feltűnően hosszú szünet volt és az öbester úr későn lépett be, miért is a figyeltől több figyelmet kérünk.

Vasárnap délután zónaelőadásban a sok izléstelenséggel összeállított „Berger Zsiga“ című énekes bohózatot adtak elég szerencsés szereposztással. Kedves pendantja volt azonban az este színre került szép és ártatlan meséjű énekes legenda „A harang.“ A modern színműrodalom sok frivolsága után szinte jól esik egy ilyen ártatlan mese szemlésebe merülni. Az énekszámok szerzője dr. Kaesóh Pongracz, ki a János vitéz fűlbemáso zenejének szerzője is méltán megérdemelné, hogy a darab énekrészeivel tüzetesebben foglalkozzunk, de a hallottak után elmegy minden illúziónk erről firkálni, mert amit e téren a szereplők produkálnak, az figyelmet nem érdemel.

Benedek tisztelendő szerepében Kunhegyi remekelt. Zsófia gazdasszonyt (D. Fonó Gizi) sok igyekezettel személyesítette, csak maszkirozása volt igen fiatalos, amit azonban

a második felvonásban legalább annyival pótolta, hogy hajzatát berizporozta és így már inkább ellehetett hinni, hogy voltaképpen a ő a pap gazdasszonya.

Kabinetalak volt a bíró (Deák) az ő tudakos és kedélyes modorával. A többi szereplők is igyekeztek szerepkörüknek többé-kevésbé megfelelni.

Kiváló produkáltak színészeink a hétfőn igen helyes szereposztással előadott 3 felvonásos történelmi színművel II. Rákóczi Ferencz Rodostóban. Ebben a darabban Fekete mint czimszereplő elének tárta minden tudását, jól hordozta hangját minden alkalommal és a fiának Györgynek a hazáról tartott magyarázata közben történelmi hűséggel igyekezett az igazi Rákóczi szívet, lelkét és gondolatvilágát elének tárni.

Miért is oly szegény színműrodalmunk az ilyen zsanerű történelmi színművekben, avagy ha van is ilyen több is, miért lehetünk csak oly ritkán részesei a szemlélésüknek. Sajnáljuk, hogy oly sokan tüntettek távolmaradásukkal.

— sz. —

Vajjon gr. Teleky Árvédnek, ki egykor az ellenzéki padokról hevesen támadott minden kiegyezési kísérletet, mi a véleménye ujabban a kiegyezésről s a vele kapcsolatos kérdésekről? Mert régebben az volt a véleménye, mint hű függetlenségének, hogy önálló vámterület és magyar bank nélkül hazánk gazdasági állapotának emelkedése nem remélhető. Nem mérjük feltételezni, hogy épen most, mikor megjött az első s ki tudja mikor ismétlődő alkalom a függetlenségi párt ezen sarkalatos elveinek valósisására, hogy éppen most hagyja cserben elveit.

Darabont és darabont s megint csak darabont. A ki a népművelő szavaltatok mögött látja a csúf önzést; a ki az „Alsófehérré“ elő nem fizet; a ki a pártkasszát nem gyarapítja, szóval a ki ismeri czéljait s értékük szerint mérlegeli a díszes társaságot; az persze mind darabont! Itt pedig a „darabont“ valódi értelme az, hogy valaki alkotmányellenesen kormányoz vagy az ilyen törvénytelen kormányzat hűségese eszköze. Ilyen darabont szerepet szeretnének az „Alsófehériek“ gr. Andrassy Gyula kezében látni, akiről pedig tudjuk, hogy leghívebb öre az alkotmányosság. Az „Alsófehér“ és „Ujság“ pótczerei hiába reménylik tőle, hogy a vármegyei törvényhatóság akaratának alkotmányos megnyilatkozását az ő kedvükért megakadályozza.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 4 oldalon jelenik meg.**

— **Olvasóinkat kérjük, legyenek szivesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével bennünket támogatni.**

— **Pusztaszer ünnepe.** Verőfényes őszi napon folyt le a nemzet ünnepe Pusztaszeren, a honalapító Árpád fejedelem halálának ezredik évfordulója alkalmából. A nagyszabású ünnepélyt vasárnap tartották meg a kormány képviselője és az ország számtalan küldöttségeinek jelenlétében. A környékbeli lakosság, ki szekerén, ki gyalog tódult az ünnepély színhelyére, úgy, hogy már a korreggeli órákban valóságos szekerétábor leptel a hatalmas síkságot. Az ünnepi beszédet Barabás Béla országgyűlési képviselő tartotta. Magas szárnyalású, hazafias ihlettséggel előadott beszédében, melyet a lelkesedéssel gyakran szakított felbe, többek közt a következőket mondta: „Nem gyászünnepre gyűlekezünk egybe, hanem elzarándokolánk ide Pusztaszerre, az ezer év előtti első alkot-

mányozó gyűlés színhelyére, hogy a régi fénytel gyűjtsünk új szöveteket, hogy a letűnt ezer évnek s abban sok keserűségteljes századoknak tanulságából önértet. bátorságot, vigasztalást merítsünk, új reményeket fakasszunk. S mikor kegyeletes szavunk elrebegette az imát, hogy legyen áldott az ezeréves halott, akkor szívünkben ébredjen fel a legszentebb kötelességnek szava: tovább fáradni, dolgozni és küzdeni hogy legyen boldog, szabad és független az örökkön élő nemzet! Ez az ünnep ne vesszen el nyomtalanul lelkünkben, de erősítsük meg hazánk tartozó szent fogadalmunkat a honfiai kötelesség teljesítésére s ne engedjük, hogy a mi szavunk a pusztában kiáltónak szava legyen. Emeljük fel a helyen is a nemzeti függetlenségnek zászlaját, hogy azt szent hevülettel s erős karral vihessük a küzdelembe. Az ünnepélyt a szegedi egyesült dalárdák szövege zárta be, mely után a millenáris emlékmű megkoszorúzása következett. Az első koszorút Günther Antal igazságügyminiszter tette le a kormány nevében.

— **Személyi hír.** A rendezett tanácsú városok polgármestereinek Esztergomban tartott kongresszusán városunkból Sándor Jenő h. polgármester vett részt.

— **Kinevezések.** A belügyminiszter a nagyenyedi anyakönyvi kerületbe Balogh Ferencz városi főjegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki. — A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Sikó Gergely okl. tanítót a csombordi áll. el. iskolához rendes tanítónak, Portéka Pál okl. tanítót Borbandra tanítónak és Fritsch Lujza okl. tanítónőt szintén oda tanítónőnek nevezte ki.

— **Alsó-Fehér vm. alispánja** értesíti a vármegye közönséget, hogy 1908. évre a vármegyei legtöbb adófizetők nevjegyzékét az igazoló választmány egybeállította, s a nevjegyzék az 1886. XXI. t. cz. 28. §-sa értelmében a vármegyei első aljegyzői irodában közszemlére ki van téve, hol a folyó év és hó 16-tól 22-ig bezárólag az érdeklődők által megtekinthetők.

— **Halálos szerencsétlenség.** Kozma János vonatkísérő lakatos, tolatás közben midőn a nagyenyedi állomáson két kocsit össze akart csatolni, elgázoltatott s meghalt f. hó 17-dikén.

— **Drágaság.** A husárak drágasága ma már csakugyan indokolatlan. A szarvasmarha ára 25—30%-kal csökkent, s a hus ára vajon lépest tart-e ezzel a csökkenéssel?

— **Négyszeres öngyilkosság.** Rémregényekben is szokatlan szenzációja volt a minap Kolozsvár városának. Folyó hó 15-én virradó éjjel Litvay János, a Karolina kórház élelmező tisztje, neje és két szép hajadon leánya közös elhatározással megmérgezték és felakasztották magukat. Az apa a kórház pénzeinek kezelésében könnyelműen járt, s midőn ezt a vizsgálat rendén egyik kolozsvári lap szövege tette, a szégyen elől az egész család a rettentő halálba menekült. Temetésük egész Kolozsvár nagy részvétele mellett f. hó 17-dikén folyt le.

— **Magyar Otthon.** Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapesten, VIII., Főherczeg Sándor-utca 30. szám alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mersekelt árban elegánsan butorozott, külön bejárattal szobá-

kat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezőknek megfelelő kedvezmény. Szigorúan családi otthon.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadó:
Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár részv. társ.

Kiadó lakás.

Szentkirály-utca 82. szám alatt szép utczeni lakás (két szoba, konyha stb.) f. hó 29-től kiadó. Értekezhetni ugyanott.

1099—1907. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. orsz. fegyintézetben 1908. évi január hó 1-től 1909. év december hó végéig szükséges mintegy 180 métermázsa **marhahús**, 7 métermázsa **borjuhús** és 25—30 métermázsa **juhús** szállításának biztosítása iránt **1907. évi október hó 15-ik** napján d. e. 10 órakor az intézet hivatalos helyiségében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Felhívtnak árlejtetni kívánók, hogy szabályszerűen bélyegzett és a vállalati összeg 5%-ának megfelelő bányapénzzel ellátott írásbeli zártajánlataikat, melyben az ajánlati egységi árak számokkal és betűkkel kiirandók s az is kitüntető, hogy ajánlattevő a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti, a fent kitett határidőig hozzám nyújtják be.

Az árlejtési feltételeknek meg nem felelő vagy más irányban szabálytalan, továbbá az elkésve érkezett, végül a pót- vagy utóajánlat nem fog figyelembe vétetni.

Az ajánlat borítéka „Hús-szállítási ajánlat” felirással látandó el.

Végül megjegyeztetik, hogy csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek változás alá nem eső határozott egységárakkal tételnek.

Kir. orsz. fegyintézeti igazgatóság.

Nagyenyeden, 1907. szeptember 16.

Az igazgató helyett:

Ludányi,
ellenőr.

184 1—1

Nagyérdemű vevőközönség!

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon **Vár-épület 8. sz. alatt**

női- és férfi-divatüzletet

nyitottam, hol állandóan dús választékban tartok jöminőségű hazai gyártmányu női-, férfi- és gyermek-czipőket, férfi- és flukalapokat, ing, gallér, kezeltő, harisnya és esőernyőket.

Továbbá vásznak, flanelek, ezibelin, lodenszövetek, szőttes, zephir, cretonok, parketok. **Ujdonságok** női divatkelmék és cheviotokban. Ágyterítők, függönyök, paplanok és még sok itt fel nem sorolt czikke.

Miután bevásárlásaimat **kizárólag készpénzzel** eszközölöm és nagy mennyiséget veszek, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy az üzletben lévő összes czikkeket feltűnő **olcsó gyári árban** számíthatom.

Ezek után kérem a n. é. vevőközönség becses pártfogását, hogy alkalmam legyen olcsó áraitól meggyőződtetni.

Tisztelettel

Weinberger Miksa.

Vár-épület 8. szám.

182 2—25

Ifj. MÉLÁSZ JÁNOS ÉS TÁRSA

női és férfi divatáru, fehérnemű és rövidáru raktára; temetkezési és hullaszállítási vállalata Nagyenyeden, Főter 3. szám.

Bátorkodunk a n. é. helyi és vidéki közönség szives figyelmét a most újonnan berendezett **női és férfi divatáru, fehérnemű és rövidáru raktárunkra** fölhívni, hol jutányos árban és a legpontosabb kiszolgálás mellett szereshető be minden szükséglet.

Temetkezések rendezését és hullaszállítást legmegtámasztott árak mellett eszközölünk, egyszerű és díszes kivitelben

Egy állásnélküli kertész

elvéllal szakmájába vágó bármilyen munkát, úgy növények beszedését, őszi virágágyak rendezését, valamint gyümölcszedést, fatakartást, átültetéseket, sirok rendezését. Esetleg ajánlkozik állandó temető-kertésznek. Címe: **Weisz Ferencz Nagyenyed, Vízközön.** 183 1-1

Egy jó állapotban levő zongora

jutányosan eladó. — Értekezhetni Szentkirály-utca 14. szám alatt.

Egyedüli legolcsóbb bevásárlási forrás!

Lányi Lajos

női és férfi divat-üzlete
NAGYENYEDEN.

Értesítem a t. vevőközönséget, hogy őszi és téli bevásárlási utamról hazatértem. Rakományom vannak a legszebb és legújabb női divat kelmék, u. m. flanelk, sebevittek, angol szövetek, delének és minden minőségű barkettek. Bluz újdonságok. Női, férfi és gyermekecipőkben az ország hírű **Vézi Kobrak-gyárnak** egyedüli tuktára. Nagy választéku hazai gyártmányu vászonárak és fehérneműk, kalapok, kesztyűk, harisnyák, flaneltakarók, paplanok és matrácok.

Állandó nagy választék női ruhadiszekben, selymek és belésárakban. Gyászruha kelmékben meglepő választék.

Temetkezési cikkek, sarkoszorok stb. feltűnő olcsó árakban szereshetők be.

Tanuló ifjúság részére szükséges áruk nagy választékban.

!!A legszolidabb és legpontosabb kiszolgálás!!

Óriási választék!

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Elvéllalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanyesengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását a gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpuszthatatlan nevelőjeű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kivásárlás szerint átalakítok.

Szakmámba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálók Beesés pártfogási kéri

kiváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,

műlakatos és gépjavitó műhelye.

12 75-104

Budapesten az egyetlen független
ellenzéki nagy napilap

AZ UJSÁG

Előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 28.— kor.
Félévre . . . . . 14.— „
Negyedévre . . . . . 7.— „
Egy hónapra . . . . . 2.40 „

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala,
Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár részv.-társ.

Részvénytőke: 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad befektetésre, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jobbitó pénzüzetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örszi díj mellett.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttal le.

Váltókat Állandó betétet 5% kamattalá mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

215 84-104

100 KAT. HOLD.

A legjobb gyümölcsfák

Központalan szőlőoltványok

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-alany
1 millió előkerítés csemete.
Sólatérfák, Diszserjek, Rozsák, Boggyumölcsök stb.

2 1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és gyökéres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISKOLÁK FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBROSI M.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár Reszvenytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.